

پاک سیرتان پاک دامن

www.ketab.ir

ناصر صبا

سرشناسه	: صبا، ناصر، ۱۳۳۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: پاک سیرتان پاکدامن / ناصر صبا / ویراستار ندا صبا.
مشخصات نشر	: تهران: نشر فریان
مشخصات ظاهری	: ۲۱۶ ص: ۱۴/۵ X ۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۸ - ۲۸ - ۷۸۴۹ - ۶۲۲ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا.
موضوع	: زنان در اسلام
موضوع	: Women in Islam
رده بندی کنگره	: ۱۷۲/۲۳۰ BP
رده بندی دیویی	: ۴۸۳۱/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۸۳۰۷۹۳
وضعیت رکورد	: فیبا

پاک سیرتان پاکدامن

ناصر صبا

ناشر: فریان

طراح جلد: حمید سخاء

ویراستار: ندا صبا

چاپ و صحافی: فرهنگ و دانش

چاپ اول: فروردین ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

شابک: ۸ - ۲۸ - ۷۸۴۹ - ۶۲۲ - ۹۷۸

قیمت: اهدایی

آدرس: خیابان جمهوری، خیابان باستان جنوبی، کوچه نوری،

بن بست اول، پلاک ۲

تلفن: ۶۶۹۳۵۴۱۷ - ۰۹۱۲۲۴۷۷۰۰۰

محتوا

پیش‌گفتار.....	۷
فصل اول: قرآن و هویت زن از نگاه اسلام و قرآن.....	۱۳
فصل دوم: مختصری از زندگی نامه‌های زنان قرآنی.....	۳۵
فصل سوم: حضرت آمنه مادر پیامبر(ص).....	۸۵
فصل چهارم: حضرت خدیجه سلام‌الله علیها.....	۹۳
فصل پنجم: فاطمه بنت اسد(س).....	۱۰۹
فصل ششم: اسماء بنت عمیس(س).....	۱۱۵
فصل هفتم: مشهورترین زنان دانشمندان از صحابه رسول خدا(ص).....	۱۳۹
فصل هشتم: حضرت فاطمه(س) دُخت نبی مکرم اسلام(ص).....	۱۴۳
فصل نهم: مادران ائمه علیهم‌السلام.....	۱۴۹
فصل دهم: زنان در حکومت امام زمان (عج).....	۲۰۵
منابع.....	۲۰۹
کتاب‌های منتشر شده صبا در یک نگاه.....	۲۱۳

پیش گفتار

اسلام برای زن، ارزش والا، مقامی ارجمند و جایگاهی ویژه قائل است تا آنجا که خداوند در قرآن کریم یک سوره به نام سوره نساء نازل کرده و در آن دستورهای لازم را برای رعایت حقوق زنان و قوانین مربوط به ازدواج، عفت، نگهداری و بهسازی نخستین واحد اجتماع یعنی محیط خانواده و حقوق و وظایف متقابل زن و شوهر و افراد جامعه داده است. همچنین در آیات دیگر سوره‌های قرآن نیز در این جهت، نهایت سفارش را کرده است.

جایگاه زن پیش از اسلام

زن در میان ملل قبل از تاریخ، حکم یک متاع و مال یا حیوانی را داشت که به آن افتخار می‌کردند یا معامله می‌نمودند و به نام برده و بنده، بخشی از مال التجاره و املاک منقول و غیرمنقول به حساب می‌رفت!!

آن طور که از تاریخ برمی‌آید، در دوران قبل از اسلام به زن به عنوان یک انسان نگاه نمی‌شد، بلکه زن به عنوان موجودی بین حیوان و انسان تلقی می‌گردید. مردم از تولد دختر به شدت به خشم می‌آمدند؛ چنان که در قرآن کریم آمده است: «و چون یکی از آنها را به فرزند دختری مژده آید، از شدت غم و حسرت رخسارش سیاه شده و سخت دلتنگ می‌شود»، «و از این عار، روی از قوم خود پنهان می‌دارد و به فکر

افتد که آیا آن دختران را با ذلت و خواری نگه دارد یا زنده به خاک گور کند، عاقلان آگاه باشید که آنها بسیار بد می کنند». 'مردم آن دوران گاهی به زنان بیش از حیوانات کارهای سنگین تحمیل می کردند. اما اسلام، این آیین عدل و انصاف، آنچه که هماهنگ با طبیعت زن هست، حقوق طبیعی او را در حد عادلانه (نه افراط و نه تفریط) در تمام ابعاد ادا کرده و به زن توجه نموده است.

گوستاو لبون می نویسد: «پیش از آمدن اسلام، مردها زن را موجودی می دانستند متوسط میان حیوانات و انسان؛ یعنی او را فقط وسیله ای برای پیدایش نسل و خدمتکاری می دانستند و دختردار شدن را برای خود مصیبت می پنداشتند؛ و رسم دخترکشی شایع شده بود و همچنان که بچه های سگ را در آب می انداختند، دخترها را زنده به گور می کردند و شیوع این عادت را می توان از گفتگویی که میان قیس، رئیس طایفه بنی تمیم، و حضرت محمد (ص) اتفاق افتاد، فهمید. چنان که مسیو «کوسان دوپرسوال» می نویسد:

روزی قیس دید پیغمبر اسلام، یکی از دختران خود را روی زانو نشانده است. از او پرسید: این بره چیست که این چنین او را می بویی؟ فرمود: این دختر من است. قیس گفت: به خدا قسم من دخترهای زیادی داشتم و همه را زنده به گور کردم و هیچیک را این طور نبویدم! حضرت محمد (ص) فریاد زد: وای بر تو! خدا رحم را از دل تو بیرون برده و قدر

بهترین نعمت‌هایی را که خداوند به انسان عنایت کرده نشناختی!

زن و مقام مادری او

زن، به عنوان مادر، در تاریخ و زندگی بشر همواره مقامی بلند و درخور تعظیم داشته است. آثار دینی و ادبی هر ملتی دربارهٔ مادر، نکته‌ها و آموزه‌هایی خواندنی و شنیدنی دارد. مسلمانان نیز براساس تعلیمات قرآن، پیامبر(ص) و پیشوایان دین، مادر را در جایگاهی والا نشانده و حرمت او را پاس داشته‌اند.

از امام صادق(ع) روایت شده است که فرمود: «مردی خدمت پیامبر اکرم(ص) رسید و گفت: ای رسول خدا! به چه کسی نیکویی کنم؟ فرمود: به مادرت! دوباره گفت: بعد از او به چه کسی؟ فرمود: به مادرت! سپس پرسید: بعد از او به چه کسی؟ پیامبر فرمود: به پدرت!»^۱ شخص گناهکاری نزد پیامبر(ص) آمد و پشیمانی خود را آشکار ساخت و پرسید: چه راهی در پیش بگیرم که خداوند سریعاً از گناهان من درگذرد؟ رسول خدا(ص) سریعاً پرسید: از پدر و مادر تو کدامیک زنده‌اند؟ پاسخ داد: پدرم. فرمود: او را خدمت کن. پس از رفتن آن شخص گناهکار، پیامبر(ص) به اصحاب فرمود: اگر این مرد، مادر می‌داشت و به او خدمت می‌کرد، گناهان او به سرعت آمرزیده می‌شد. از

۱. تمدن اسلام و عرب، گوستاولبون، ترجمه سیدهاشم حسینی، ص ۵۰۳

۲. وسائل الشیعه، شیخ حر عاملی، ج ۱۵، ابواب احکام الاولاد، باب ۹۴، ج ۱، ص ۲۰۷

احادیث مذکور به دست می‌آید که:

(۱) مادر، به لحاظ تحمّل رنج بارداری و زایمان و تغذیه و محبت خالصانه مادری‌اش، در مرتبه‌ای بالاتر از پدر قرار گرفته است.

(۲) مادر، به سبب مهرورزی صادقانه و عواطف سرشار خود، مظهر رحمت الهی شده است. از این رو خداوند، رضایت و دعای مادر را سبب رضایت و مغفرت و اجابت سریع قرار داده است.

(۳) مادر در دامن خود، نسل نورا پرورش می‌دهد و با تربیت صحیح، فرزند را بهشتی می‌سازد. شاید از همین روست که پیامبر اسلام (ص)، مادر و همسر را بر بام بهشت می‌نگرد و می‌فرماید: «بهشت زیر پای مادران است». مادری که خانه را به صورت کانون پاکی‌ها و خوبی‌ها در آورده است، بی‌شک بهشت را یادآور می‌شود.

باید گفت که در طول تاریخ، همواره زنانی وجود داشته‌اند که نه تنها در زمان خود بلکه در زمان‌های بعد نیز، از آنها به عنوان بانوان نمونه و الگو، نام برده شده است. این زنان به خاطر ویژگی‌های شخصیتی بسیار ممتازی که داشتند، توانستند کانون توجه دیگران قرار گیرند.

تاریخ، آکنده از داستان‌ها و حکایات زیبایی درباره زنان و فعالیت‌های آنان می‌باشد. زنان نمونه و قهرمان پرور در تمام سختی‌های زندگی، پا به پای مردان به تلاش و کوشش می‌پرداختند و یا دست کم با تربیت فرزندان تاریخ‌ساز، به روند تکاملی تاریخ بشریت کمک کرده‌اند. نقش زن در تکامل تاریخ را نباید نادیده گرفت؛ چرا که

همواره کسانی هستند که قهرمان گونه تاریخ را می سازند و نامشان همواره در تمام صفحات تاریخ می درخشد. این قهرمانان از مادر متولد و در دامن پاک وی تربیت می شوند. مادر با عشق و محبت، قهرمان و تاریخ ساز بشریت را پرورش می دهد و اینجاست که باید اذعان کرد زن، انسان ساز، قهرمان پرور و تاریخ ساز است. قهرمانان و مردان بزرگ، تاریخ را می سازند و خود آنها را مادران نمونه می پروراند. بنابراین، چنین به دست می آید که زنان مستقیم یا غیرمستقیم در تکامل و توسعه تاریخ بشریت نقش دارند.

با شرحی که گذشت مشخص گردید که زنان، به عنوان بخشی از جامعه انسانی در حوزه ایمان و کمال، تفاوتی با مردان ندارند و گاه به چنان مقامی دست می یابند که مردان باید از آنان درس تقوا، شجاعت، دیانت و خضوع در برابر پروردگار بگیرند. در این راستا، آسیه، بانوی نمونه و الگویی برای زن و مرد در نفی ستمگری، شکر و کفر و نیز گرایش به توحید و یکتا پرستی است. همچنین، «مریم»، «یوکابد» و «ساره»، الگوهایی برای جامعه انسانی اند و همه از زن و مرد باید از آنان درس معرفت و دین و ایمان بگیرند. ترسیم چهره زنان مقدس قرآنی و مادران ائمه معصومین علیهم السلام، برای تبیین ارزش های زن مسلمان است و حضرت فاطمه (س) ناب ترین الگوی همه زنان نمونه است. زن نمونه، شناختی ارزشی برای همه بانوان است تا با تلاش خود به کسب آن ارزش ها نایل شوند؛ و نیز معرفتی است برای همه مردان،

تا بدانند الگو شدن در مرد بودن نیست. و آن گاه که زنی «فاطمه (س)» شد، هم برای مردان و هم برای جامعه زنان الگوست و برای همه نیز پیروی از فاطمه ارزشمند است و زنانی که از فاطمه (س) تبعیت می‌کنند، خود نیز نمونه‌هایی از مردم نمونه‌اند که گاه رتبه‌ای بالاتر از مردان می‌یابند و مردان نیز باید از آنان الگو بگیرند. کتابی که پیش روی شماست در ده فصل تنظیم گردیده که در فهرست آمده است. ان شاء الله که مورد استفاده قرار بگیرد.

ناصر صبا

اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ ه. ش

www.ketab.ir

